

Marocko 3-17/2 2001

Inledning

Marocko är sedan länge ett eftertraktat mål för europeiska fågelskådare. Förutom ett antal arter som är svåra att se i andra länder, bjuder Afrikas nordvästra hörn på en imponerande variationsrik fågelfauna. Många europeiska fåglar övervintrar och vår/höst rastar tropikflyttare i mängder. En viktig orsak till artrikedomen är Marockos skiftande natur. Sand- och stenöken med oaser och wadis, Atlasbergen med snöklädda toppar, kust mot både Atlanten och Medelhavet samt bördiga jordbrukslätter och våtmarker är exempel på en mosaik av biotoper, som var och en attraherar olika fåglar. Det var därför med stor spänning vi lämnade ett vintrigt Sverige, för att under två veckor uppleva fågelskådning av yppersta klass i detta kontrastrika land. "Vi" syftar till Anna Karlsson (Vallentuna), Björn Sigurdsson (Norra Möckleby), Stefan Bengtsson (Södertälje) och Daniel Bengtsson (Ottenby). För upplägg av resan användes bl.a. D. Gosney's "Where to Watch Birds in Southern Morocco" samt "Morocco (Winter) Guide" av Annika Forsten (Finland). Reserapporten är baserad på dagboksanteckningar, vilket kan förklara utförlighet och personlig prägel.

Resrutt

Till skillnad från de flesta valde vi att åka Marocko medsols. Anledningen var att vi skulle träffa Jens, Martin och Klas, som flög till Casablanca. I stort sett spelar det ingen större roll vilket håll man tar, men vi fann åtminstone en betydande fördel med vår resrutt. När vi lämnade Merzouga kunde vi egentligen inte förvänta oss några nya arter längs vägen. Det medförde att vi kunde förflytta oss fort mellan de få lokaler vi besökte på återresan mot Agadir. Vi tjänade således tid på att slippa stanna för "trivialarter".

Kort sammanfattning och dippar

Faktum är att våra förväntningar inför resan överträffades. Vi fick både vara med om mer fascinerande upplevelser och se mer fågel än vi vågat hoppats på. Totalt såg vi 221 arter, vilket får anses som ett bra resultat i första halvan av februari. Vi dippade savannörn, vilket kanske inte är så konstigt med tanke på hur få som finns kvar. Avifauna såg visserligen åtminstone ett exemplar i november, men ingen av övriga svenskar (totalt fem sällskap) som varit nere hittills i år har sett någon. Det var för övrigt förvånansvärt lite rovfågel under våra två veckor, så kanske var det mer än tillfälligheter som gjorde det svårt att hitta någon av savannörnarna.

Stortrapp hamnar också på dipp-listan. Hela dalen där de brukar övervintra var vattenfylld och därmed mycket attraktiv för tranor och storkar, men knappast för stortrappar. Att de därför valt en annan plats att tillbringa vintern på är tämligen lätt att förstå.

Någon kaveldunsångare lyckades vi inte heller se med säkerhet. Vassarna var istället fulla av sävsångare, som i vissa fall sjöng mycket likt kaveldunsångare. De flesta brukar se kaveldunsångare vid Oued Loukkos, men där kunde vi tyvärr inte komma ut till vassarna p.g.a. det höga vattenståndet.

På plus-kontot hamnar mer eller mindre svåra arter som större lira, enfärgad seglare, skatgök och revhäger (raritet). "Svenska" arter som svart stork, fiskmås, hornuggla, trädlärka, gärdsmyg, bergfink, damm- och mosnäppa är inte heller särskilt lätta att se i Marocko.

Kort information om vissa lokaler

Ortnamn enligt den Marocko-karta vi använde. Flera namn finns med annorlunda stavning i andra versioner.

Områdena **söder om Guelmim** anges som alternativ lokal till Tagdilt Track. Vid km-stolpe "Guelmim 35" finns ett par stora kullar nordväst om vägen. Bakom dessa finns ett mer sandigt område där vi bl.a. hade ökenlöpare, ökenberg-, sandöken- och båglärka. Bästa stoppet var annars ca 37 km söder om staden, där man kom till gröna fält öster om vägen. I omgivningarna hade vi 100 dvärg-, 1 ökenberg-, 3 båg- och 10 tjocknäbbade lärkor samt 20 ökenlöpare i grönskan(!). Området ska vara bra för savannörn, men vi fann det väldigt tomt på rovfågel.

Ca 10 km söder om Guelmim fanns en skyltad wadi med en hel del grön växtlighet (beskrivet som "wadi 2" i Gosney). Vi gick västerut från bron och hittade ganska snart två snårsångare. Öster om bron borde vara minst lika bra för både den och andra intressanta arter. Växtligheten såg ut att vara mycket lättare att forcera där. Oued Sayed ("wadi 1") påstås vara bättre, men enligt uppgift är lokalen numera delvis förstörd.

Eremitibisarna verkade vara stationära vid det "reservat" som upprättats **ca 4 km norr om Tamri**. En grön skylt väster om vägen (lättast att se om man kommer norrifrån) markerar rätt område. En flock på 25 ex sågs födosöka öster om vägen nästan mittemot skylten vid åtminstone tre olika tillfällen. Vid 17.30-tiden flög flocken ut mot klipporna vid havet för att övernatta.

Oued Souss ger blandad skådning med framförallt vadare och måsfåglar. Yttre delen gav inte mycket, men piren längst ut kan eventuellt vara ett bra alternativ för havsfågel (bättre ljus än inne i hamnen på förmiddagen). Förbudsskylten vid den uppfällda bommen behöver man tydligen inte bry sig om. Rödhalsad nattskärna hördes spela inifrån Sommarpalatsets trädgårdar och minst en individ sågs vid ovan nämnda bom. Skymningen verkar vara bäst. Tidigare har skådare med rätta hyst oro för rån vid denna lokal. Numera patrulleras området dagtid av vakter, dels för att beskydda turister/fågelskådare och dels för att se till att man inte stör fågellivet.

Sous-dalen var något av en besvikelse för oss. Vi hittade visserligen vår enda provencesångare i den uttorkade flodbädden väster om Taroudant (finns med i Gosney som alternativ lokal för rödhalsad nattskärna) och två saharaskriktrastar en bit öster därom, men på rovfågelsidan var det dåligt. Flera timmar tillbringades på en kulle öster om Igoudar ("kulle 2" i Gosney), men förutom falkar såg vi inte en enda rovfågel! Det lär röra sig betydligt mer längre fram på säsongen.

Oued Massa var trevligt med blandad skådning, bl.a. mycket mer ankor och tättingar än vid Oued Souss. Vi gjorde ett stopp på den kuperade vägens högsta utkikspunkt över floden, men sedan är det bäst att promenera från parkeringsplatsen och skåda på det som bjuds. Håll framför allt utkik efter brunstrupig backsvala! Det finns varierande information om eremitibisarnas uppträdande vid flodmynningen. Förmodligen är det störst chans att se dem komma och dricka under morgontimmarna. En reservatsvakt med kikare försäkrade oss om att de kom efter lunch. När en grupp bronsibisar kom inflygande förstod vi att det var de han menade. Hur det ligger till med lokalen norr om caféet vet jag inget om.

Att försöka hitta de i Gosney beskrivna lokalerna väster och söder om byn Massa visade sig lönlöst. De små vägarna över fälten har förmodligen förändrats och nya vattenvallar har uppkommit.

Tagdilt Track(s) kändes lite avslaget, men är förmodligen bättre längre fram på våren. Lokalen var inte helt lättnavigerad, men i princip går det förmodligen att följa flera spår. Kör försiktigt,

varning för punktering! Ökenberg-, dvärg- och båglärka samt ökenlöpare var lätta att hitta, flyghönsen svårare.

Gorge du Todra har blivit ett populärt turistmål, så skådningsmässigt är det svårt att få något uträttat. Vi hade i alla fall turen att få se hökörn och sorgstenskvättan längs vägen upp mot den spektakulära ravinen.

Den oas **väster om Jorf**, som bl.a. var mycket givande på Avifaunas novemberresor, gav nästan ingenting vid vårt besök. Förmodligen finns det bär eller nåt som drar dit fågel på hösten. Däremot hade vi ett ganska trevligt stopp några km **väster om Erfoud** med öken- och sorgstenskvättan, båglärka och dvärglärka, ökentrumpetare m.m.

Man bör inte försöka ta sig ut till **Merzouga** i mörker, då risken att köra vilse och fastna i sanden är stor. Vi åkte ut på morgonen, men vid Auberge at Derkaoua fann vi det bäst att stoppa en jeep och följa efter den till Merzouga. De telefonstolpar som tidigare fungerade som riktmärke för att hitta rätt är numera borttagna. Att i Erfoud anlita en guide, som tar en till Merzouga, Café Yasmina och tillbaka till Erfoud, är nog det smidigaste sättet att få ut så mycket som möjligt av den "ultimata ökendagen". Man behöver knappast leta efter guider, istället blir man själv uppsökt...

Vid flodövergången alldeles innan **Auberge at Derkaoua** hade vi saharaskriktrast. Bästa skådningen var sedan vid **Dayet Sjri**, som var helt uttorkad. Enligt lokalbefolkningen har det inte regnat i området på tre år! Ur buskarna på den f.d. sjöbotten var det inte särskilt svårt att leta fram öken-, atlas- och glasögonsångare. Bågl-, dvärg-, sandöken- och tjocknäbbad lärka sågs fint. Ökenlöpare, ökenkorp, slagfalk och örnvråk flög förbi och i slutningen ner mot sjön födosökte sju kronflyghönan. Ökensparvarna bör inte vara svåra att hitta runt **Café Yasmina**.

Den berömda **dalgången mellan Sidi Yahya och Sidi Bettache** går bra att hitta med Gosney's beskrivning, även om det rosa huset numera är vitt och den sk moskén mer ser ut som ett litet skjul. Vi stannade strax efter vägbron över bäcken (lägsta punkten) och hörde en spelande frankolin i slutningen öster om vägen. Andra skådare har tidigare nämnt att det kan vara problem att besöka den skyddade dalen, eftersom den är kunglig jaktmark. Av detta märkte vi absolut ingenting.

För att hitta till **dammen sydväst om Barga**, en tämligen säker lokal för kamsothöna, tar man den gamla vägen norrut mot Elrache alldeles väster om motorvägsavfarten till Molay-Boussalhem. Vägen ser rätt liten ut, men den stora silon bekräftar att man är rätt. Efter ca 10 km ligger en liten by på vänster sida och bakom den ser man vattensamlingen. Vi fann det bäst att köra en liten grusväg, som gick in i höjd med södra kanten av byn, och fortsätta tills man kom runt på andra sidan dammen. Om man sedan vill vidare till närmast nedanstående lokal kan man fortsätta gamla vägen till Elrache, men det går förmodligen fortare och är lättare att hitta genom att köra tillbaka mot Molay-Boussalhem och ta motorvägen.

Oued Loukkos mynnar ut alldeles norr om Elrache. Norr om mynningen finns saliner som definitivt kan vara värda ett besök. Det kan vara lite bökigt att ta sig igenom staden, men i princip är det bara att följa vägen norrut mot Tanger. För att komma till våtmarkerna tar man in till höger precis innan bron över floden och följer grusvägen under en bro, varefter klara vattenytor uppträder på båda sidor.

Foret de Cédres kommer man till genom att följa huvudvägen från Azrou upp mot Atlasbergen. Efter någon mil går en väg inåt höger (skylt med skogens namn). Alldeles efter kommer man upp till en glänta, där en grusväg går inåt vänster vid ett par stånd med krukor. Vid denna glänta hördes ropande atlasgröngöling från flera håll.

3km söder om Zeida böjer vägen kraftigt vänster och efter kurvan går grusvägar både åt höger och vänster. Ett par hundra meter ut åt båda hållen sjöng Dupontlärkor kl 06.13 – 06.35.

Hyrbil, pengar, språk

Vi hyrde en Peugeot 406 diesel från Weekend Car. De har kontor bredvid de andra stora biluthyrningsfirmorna på Avenue Mohammed V i Agadir. Vi fann att de hade det bästa priset på en bil av den storleksklass vi önskade. För två veckor betalade vi 12 000 dirham för allt utom självriskeliminering. Vi kontaktade firman via fax innan vi åkte ner. De erbjöd sig då att komma med bilen till flygplatsen.

Telefon 048-840 607 och 048- 846 070 (utan landsnummer).

Fax 048-841 713

Lokal valuta (dirham) är lättast att ta ut eller växla till sig när man kommer till landet. Numera fungerar exempelvis VISA-kort åtminstone i städer och på många ställen kan man även betala med fransk valuta. Amerikanska dollar är mindre gångbart.

I Agadir och på ställen som besöks av många turister kan man ofta göra sig förstådd på engelska. Annars är det i stort sett bara franska och lokala språk som gäller. Det kan underlätta betydligt att kunna vissa fraser på franska. Att kunna förklara att man tittar på fåglar kan vara skillnaden mellan en glad hälsning och ett långt polisförhör!

Övernattningar

3-5/2 + 13-16/2: I Agadir bodde vi på Hotel Louban med god standard. Eftersom skillnaden mellan att bara boka en flygstol och att åka ospecificerat med Apollo inte var större än 400 kr, ansåg vi det vara en god affär. Under rundresan bodde vi med ett (eller möjligen två) undantag för 60-90 dirham/person&natt. För det priset kan man knappast räkna med någon högre standard, men som skådare med måttliga krav tyckte vi det räckte gott.

6/2: Hotel Panorama låg på höger sida när man kom söderifrån in mot Sables-Eddhab. Restaurangen serverade resans bästa middag (grönpepparbiff) och rummen var helt okej, liksom priset.

7/2: Hotel Le Lagoon i Molay-Boussalhem ligger nästan direkt till vänster när man väl kommer fram till den lilla byn. Vi var de enda(?) gästerna och rummen var kalla. Vi fick värmeelement med för hög effekt, vilket resulterade i att våra rum blev strömlösa. Vi fick därmed byta till rum utan element och kompensera med sovsäck. Husen stod inte heller pall för rådande väderförhållanden. Åtminstone i två av rummen läckte det nämligen in regnvatten.

8/2: I Azrou bodde vi också på Hotel Panorama, men detta var egentligen onödigt exklusivt och inte värt priset. Hotel Azrou och Hotel des Cédres kanske håller lämpligare standard.

9/2: När vi kom till Midelt blev vi uppbyggade och lovade rum med varm dusch till ett bra pris, så vi orkade inte leta efter fler alternativ. Rummen var i kallaste laget, men med sovsäck gick det bra. Hotel Milmal och Hotel Ayashi kan eventuellt vara bättre alternativ.

10/2: Det kända skådarhotellet La Gazelle i Erfoud ligger på samma gata som postkontoret (väster om huvudgatan). De serverade god "kaliah" (gryta med många kryddor) och en natt kostade 60 dirham/person. Rummen var dock i slitet skick, så kanske hade det varit värt ett par tior till att bo på det till synes fräschare hotellet tvärs över huvudgatan. Ett annat alternativ är att övernatta ute i Merzouga, där man tydligen kunde bo hyfsat för endast 40 dirham/natt.

11/2: Hotel Vallee des Oiseaux är beläget i östra delen av Boumaine-du-Dades (första gatan till höger?). Det var helt okej (dusch i korridoren) och kostade 120 dirham/dubbelrum.

Dagboksanteckningar

3/2 Ankomst till Agadir på eftermiddagen. Sol och +19°C kan jämföras med -24°C vid Arlanda på morgonen. Medan vi ordnar med hyrbil och hotell kan vi beskåda svart stare, sammetshatta, trädgårdsbulbyl, sädesärla (*M. a. subpersonata*), silltrut (*L. f. graellsii*) och gulfotad trut (*L. c. atlantis*).

Vi ger oss iväg norrut till Tamri i hopp om att få se eremitibisarna redan första kvällen. Tyvärr ställer vi oss för nära byn, så några ibisar blir det inte. Vi ser i alla fall våra första tofslärkor, svarthakade buskskvättor och ökentrumpetare. Nåja, vi får återkomma till ibisarna.

4/2 Tre timmars transport till ökenområdena söder om Guelmim. I gryningen sjunger en vacker hane ökenstenskvätta, medan vi ser solen gå upp över de avlägsna bergen. 35-36 km söder om Guelmim vandrar vi ut i stenöknen nordväst om vägen. Förutom lagerlärkor ser vi inte mycket, men sjungande båglärka och sandökenlärka hörs vid flera tillfällen. Först när vi kommer till ett mer sandigt parti får vi ordentlig utdelning i form av bra obsar på ökenlöpare, ökenberglärka, båglärka och berberstenskvätta. På väg tillbaka ser vi vår första diademrödstjärt. Att våren är i antågande märks tydligt av nordsträckande vita storkar (3 ex), bleka tornseglare (10), ladusvalor (>100) och hussvalor (3).

Ytterligare någon kilometer längre söderut finns gröna fält. Förvånande nog står åtminstone 20 ökenlöpare i grönskan. En flock på >100 dvärglärkor drar runt och både ökenberg- och tjocknäbbad lärka ses vid vägen. Fortsatt färd ytterligare ett par mil söderut ger bl.a. fyra örnvråkar och lika många slagfalkar, mycket låga antal jämfört med rapporter från november.

En wadi ca 10 km söder om Guelmim är full av dromedarer. Den gröna vegetationen ser inbjudande ut även för fågelskådare. Vi följer den lilla vattenfåran västerut och hittar ganska snart ett par snårsångare. Bortsett från dessa två krabater (som blir de enda vi ser på resan) är buskarna förvånansvärt tomma på fågel. Två skogssnäppor känns malplacerade i detta landskap. De täta och svårgenomträngliga buskmarkerna sträcker sig långt, men efter någon kilometer blir terrängen mycket svår att söka av. Vi vänder därför tillbaka mot bilen och får snart kontakt med en långstjärtad *Sylvia*. Den är extremt skulkgig, far fram och tillbaka mellan buskarna och försvinner även iväg långa sträckor. Plötsligt är det två fåglar. Till slut lyckas vi i alla fall bestämma den ena till atlassångare. Efter att ha fått en ingående genomgång av unga dromedarers repertoar, åker vi de dryga 20 milen tillbaka till Agadir.

Avfärd kl 05.45 söderut mot Oued Massa. I gryningen irrar vi runt i Massa för att försöka hitta ut till flodövergången väster om byn. En man som försöker hjälpa oss blir förmodligen mycket förvånad när vi åker tvärtemot hur han förklarar, något som skulle komma att upprepas fler gånger under resan. I de smala gränderna ser vi i alla fall de första hussparvarna och i utkanten av byn plockar vi in palmduva. På ett armeringsjärn som sticker upp från ett halvfärdigt hus sitter en 2k skatgök. Längre fram stannar vi vid utkikspunkten över floden och intar frukost. Svartkronad tchagra samt cetti- och grässångare sjunger, dussintals gransångare födosöker i strandvegetationen och på vattnet ligger mängder med brunänder och sothöns.

Från reservatets parkering blir det en fågelrik promenad ut till flodmynningen. Gulhämpling är talrikaste tättingen längs stigen och en skata med vackert blå hudfläck precis bakom ögat (*P. p. mauretanicus*) visar upp sig. Ute på floden ligger åtminstone 150 marmoränder, 100 krickor, 50 smådoppingar, 25 stjärtänder, 15 skedänder, 15 snatteränder, 10 årtor samt en ensam rostand-hona. Ett ex vardera ses av skedstork, silkes- och rallhäger. Bland alla vadare är stytlöpare talrikast med närmare 100 ex. Ett par klipphönor springer över vägen och några stubbstjärtseglare drar över tillsammans med hundratals bleka tornseglare. Bland mängder av huvudsakligen ladusvalor letar vi brunstrupig backsvala men hittar bara klippsvalor och vanliga backsvalor. En blå kärnhök måste ha nått sydgränsen för sitt normala övervintringsområde. Ute vid själva mynningen står ca 1000 silltrutar och ca 300 rödnäbbade trutar. Vi frågar en reservatsvakt med kikare om det finns några "ibis noir" i området. Han nickar lyckligt och berättar att de kommer mitt på dagen. Med viss skepsis avvaktar vi en stund. En härfågel landar på andra sidan floden och ute på havet ligger en gulnäbbad lira. När en grupp bronsibisar kommer inflygande börjar vår kikarförsedde vakt vissla och peka. Han skiner med hela ansiktet när han ropar: "Ibis noir!" Så var det med eremitibisarna. Längs vägen tillbaka muntras vi upp av en sjungande tchagra, som sedan visar sig öppet med sin partner.

Efter lunch gör vi ett tappert försök att hitta den enligt Gosney bästa lokalen för brunstrupig backsvala. Kartskisserna stämmer dåligt överens med verkligheten. Till slut finner vi det bäst att fråga ett par killar på moped om vägen tillbaka till stora vägen, vilket slutar med att de eskorterar oss genom byn. Vid den imponerande rondellen, bestående av en lyktstolpe med målade pilar som riktmärke för trafiken, tackar vi för hjälpen och håller internt rådslag. Efter en stund tror vi oss ha funderat ut hur Gosney menar, bestämmer oss för att göra ett nytt försök och åker alltså tillbaka samma väg vi just kom. Mopedkillarna måste ha idiotförklarat oss när de en kvart senare återfann oss på samma ställe där vi först råkades! Inte heller denna gång hittar vi rätt, så vi får ge upp svalan tills vidare.

Istället återvänder vi mot Agadir och åker upp till Tamri igen. Kl 17.15 är vi rätt plats och snart upptäcker vi en flock med 25 eremitibisar på andra sidan vägen. Om vi sett dem från bilen kunde vi ha kommit riktigt nära. De urtidslika fåglarna med total punkfrisyr födosöker sig uppför sluttningen i rask takt. När de når höjden lyfter hela flocken och på några sekunder försvinner de bakom klipporna utåt havet. -Puh! Tänk om vi hade missat dem igen! Mycket nöjda med vår timing rullar vi tillbaka till hotellet.

Redan kl 04 lämnar vi hotellet och beger oss norrut mot Essauira. Vid gryningen anländer vi till en tidigare säker häcklokal för brunstrupig backsvala. (På klippöarna utanför häckar eleonorafalk senare på säsongen.) Sandbankarna där svalorna hade sina bon har dessvärre raserats av floden, så vi noterar ännu en dipp på svalan. I jordbrukslandskapet mellan Essauira och Safi finns det gott om kornsparv och kalanderlärkorna sjunger för fullt i stel och långsam spelflykt. Vid lunchtid står vi en halvtimme på Cap Beduoza. 15 medelhavsliror följer en fiskebåt och 25 havssulor, 2 bredstjärtade labbar samt 10 tordmular drar norrut.

Mellan Oualidida och El Jadida finns ett flera mil långt område med saliner och våtmarker. De fem timmar vi hade till förfogande var långt ifrån tillräckligt. Som systematisk svensk är det svårt att inte få magsår av vetskapen att det inte finns en möjlighet att kolla allt. Bästa tillvägagångssättet är förmodligen att spana uppifrån stora vägen och försöka ta sig ner på småvägar där det är mest fågel. Strax norr om Oualidida ser vi resans enda(!) minervauggla. Vid de första riktiga salinerna (söderifrån alltså) blir vi kvar en bra stund bland flamingos, skedstorkar och otaliga vadare (totalt 24 arter under eftermiddagen!). En behaglig känsla infinner sig när en grupp brunstrupiga backsvalor kommer flygande över salinerna. –Äntligen! Vi får riktiga när-obsar på de små söta svalorna med pepparkornsögon.

Vid ett mer våtmarksliknande område längre norrut finns åtminstone 1000 sked- och 200 marmoränder samt våra enda rödhuvade dykänder. Vi får här en nyttig lektion i ämnet *Chlidonias*-tärnor. Skäggtärnorna är lätta att skilja ut på både flykt, proportioner och dräktkaraktärer, men vissa svart-/vitvingade tärnor blir vi inte kloka på. Flertalet är typiska vitvingade, medan några uppvisar svarttärne-karaktärer som grå övergump och mörka vingovansidor, men saknar ändå mörk tapp vid vingfästet. –Tänk om det ändå vore så lätt som i fältbestämnings-litteraturen...

När det börjar skymma är vi alldeles matta efter flera timmars intensivt genomsökande av alla talrika flockar. Våra noteringar är givetvis långt ifrån heltäckande och i många fall är antalen säkerligen underskattade, men följande finns i alla fall antecknat: bronsibis 10, skedstork 55, flamingo 25, gravand 2, bläsand 20, stjärtand 25, skedand 1000+, marmorand 200, rödhuvad dykand 8, brunand 300+, sothöna 300+, strandkata 1, skärfläcka 250, stytlöpare 750, större strandpipare 100, svartbent strandpipare 100, kustsnäppa 5, storspov 100, rödspov 500, myrspov 5, kustpipare 300+, kärnsnäppa 2000, småsnäppa 500, mosnäppa 1, spovsnäppa 3, sandlöpare 25, brushane 100, enkelbeckasin 5, svartsnäppa 25, rödbena 75, dammsnäppa 1, gluttsnäppa 10, skogssnäppa 2, grönbena 10, roska 25, svarthuvad mås 3, långnäbbad mås 10, rödnäbbad trut 400, skrântärna 2, kentsk tärna 10, skäggtärna 5-10, vitvingad tärna 30(?), vattenpiplärka 1...

Längs den dryga transportsträckan förbi Casablanca får vi se utmärkta prov på marockanernas icke-existerande filkörning och vi upphör inte att förvånas över att "höger-regeln" gäller även i rondeller. Så småningom anländer vi till Hotel Panorama i Sables-Eddhab söder om Rabat. Där får vi en fin restaurang alldeles för oss själva och äter utsökt grönpepparbiff med god aptit.

I gryningen står vi i en liten dalgång mellan Sidi Yahya och Sidi Bettache, en välkänd lokal för marockansk frankolin. Tyvärr är det ganska blåsigt, så vi väljer att ställa oss långt ner i dalen. Ganska omgående hörs en spelande frankolin, men som den sitter går det inte att få syn på den. I den småkyliga morgonen försöker Stefan värma fötterna med kokande vatten. –Dum idé med brännskador som resultat. Vi blir varse det gråsparvlika locklätet hos regionens bofinkar (*F. c. africana*) och får se en 2k berberfalk, men sedan vi kört fram och tillbaka genom dalen känner vi oss ganska klara och rullar mot Merja Zerga.

Under tiden blåser det upp till oväder och när vi kommer fram till Molay-Boussalhem kan vi skåda ut över ett stormande hav. Förutom storlabb och två vanliga labbar ser vi inte mycket av intresse, så vi bokar in oss på Hotel Le Lagoon och rekar in campingen där kapugglorna ska finnas. Om man missar de stora skyltarna vid infarten där det står ”camping” kan det vara lite lurigt att hitta rätt, men vi är förmodligen ganska ensamma om att ha kört fel!

I det blåsiga vädret finner vi det lämpligast att försöka leta rätt på kamsothöna sydväst om Barga. Vi tar därför den gamla vägen norrut tills vi ser dammen i en sänka bakom en liten by. Invånarna i byn ser på oss med stora ögon när vi snirklar oss mellan hyddorna för att komma ner till vattnet. Sista biten får vi gå i kraftig blåst och regn. Vi belönas med en ägretthäger, men inga sothöns med kam. På långt håll ser vi en berber-/pilgrimsfalk jaga ett moln av starar. Det är bara att ta sig tillbaka genom byn och försöka komma runt på andra sidan dammen, där det ligger fler sothöns. Vi finner först ingen lämplig väg, men som tur är möter vi den skåpbil vi såg på andra sidan en stund tidigare och inser att det måste gå att komma fram. Hade vi inte sett bilen komma just den vägen hade vi definitivt ansett den oframkomlig. På ett ställe är sanden/leran som vägen består av bortspolad, så hjulspåren går istället ut i en åker. Till slut kommer vi i alla fall tillräckligt nära sothönsen vi siktat in oss på, så vi söker lä bakom bilen och börjar leta. Efter att ha gått igenom ett antal vanliga sothöns upptäcker vi äntligen en med små röda knoppar i pannan. Vidare genomsök avslöjar fler individer. Vissa saknar i princip helt häckningsattributet som givit arten dess namn, men det är förvånansvärt lätt att skilja ut dem på näbbens gråblå nyans och den trubbiga svarta gipen framför ögat.

Måttligt inspirerade till att skåda i den hårda blåsten, fortsätter vi norrut till Elrache för att rekognosera lite inför morgondagens besök till Oued Loukkos. Norr om flodmynningen finns saliner med gott om skedstorkar och en del silkeshägrar. En av hägrarna har ljusare ben, vilket leder tanken till revhäger. Med motiveringen att näbben är för lik de omgivande silkeshägrarna anser vi fågeln vara en avvikande individ, men efter att ha studerat litteraturen bättre inser vi att revhägrar av rasen *gularis* har snarlika näbbar. Säkraste karaktären är då proportionen mellan tibia och tars. Lägligt nog födosöker den misstänkta hägern jämsides med en silkeshäger. Vi konstaterar att kvoten tibia/tars är betydligt större hos individen med ljusa ben (tibian upplevs nästan lika lång som tarsen). –Alltså är det en revhäger, en raritet av hög dignitet i Marocko.

Upprymda av vårt fynd lämnar vi Elrache och återvänder söderut mot Molay-Boussalhem. När vi kommer till campingen verkar det rätt öde, men snart dyker som väntat en uggleguide upp. Vi smyger in bland träden och letar efter befjädrade klumpar i kronorna. Plötsligt lyfter en uggle framför oss och vi rusar ut för att hinna se den. Då flyger ytterligare två, följda av en till ur de närmaste träden. Kapugglans bruna ovansida med vit vingbakkant syns tydligt i flykten och när den vänder upp ser vi dess mörka bröst och ögon. –Läckert! Än är vi emellertid inte helt nöjda. En

liten stund senare får vi se den på en gren och kan ta in den i 50x förstoring. Då kan man inte önska mer...

På en av de små restaurangerna beställer vi fisk och får delikat friterade filéer av hög klass. Anna har svårt att smälta in i den totalt mansdominerade i lokalen. På TV visas tårdrypande marockansk musikvideo samt fransk såpopera dubbad till arabiska. Med de portabla element vi får till våra rum på Le Lagoon lyckas vi slå ut strömmen, vilket medför att vi får byta rum och sova utan värme. Nåja, ibland är det bra med sovsäck.

8/2

Kl 06.15 tackar vi vår nattvakt för väl utfört arbete och åker till Oued Loukkos. En häftig störtskur får oss att i gryningen inta frukost under en bro som går över vägen. Strax efteråt har det klarnat upp och skådningen kan börja. Kamsothöna, rallhäger och kungsfiskare bjuder på fina obsar och snart hittar vi även purpurhöna. De bastanta blå hönsen med stor röd plåt i pannan och brutal uppsyn har otaliga märkliga läten för sig och verkar vara tämligen aggressiva mot artfränder så här i parningstid. Ute på en klarvattenyta ligger en flock med 200(!) kamsothöns och åtminstone 15 bruna kärhökar glider över vassarna. En *Acrocephalus* i närheten av kaveldun är intressant. Vi spelar upp kaveldunsångare på bandspelaren och visst låter den likadant! Till slut får vi syn på den skulkiga sångaren. Den är ordentligt mörk, men har definitivt för lång handpenneprojektion för att vara kaveldunsångare. Skuggsjungande sävsångare i fräsch dräkt efter nyligen genomförd vinterruggning kan alltså vara en stor potentiell fallgrop i jakten på *A. melanopogon*. En rostgumpsvala är i alla fall uppmuntrande, liksom en gulärta av rasen *cinereocapilla*. Nästa mål är en dal nordost om Asilah, där stortrappar brukar övervintra. Vinterns rikliga regn har dock översvämmat hela dalen. Vattenståndet är till glädje för vita storkar och tranor, men stortrapparna vill inte få blöta fötter och har därför flyttat någon annanstans. En tjockfot står i en blöt åker och en flock med ca 200 kalanderlärkor drar förbi. Vi avnjuter även vår första blåtrast.

Tillbaka via Elrache går resan mot Meknes. Vi börjar känna en viss oro över att vi ännu inte sett någon svartvingad glada. Vädret här uppe i norr har visserligen inte varit idealiskt, men ändå... Daniel, som oroat sig mest, upptäcker plötsligt något på en stolpe snett bakåt. Vi kör intill kanten och plockar fram tubkikare. Jodå, i vackert medljus kan vi beskåda en svartvingad glada i färd med att äta fågelmiddag. – Kanon!

Utanför Souk-el-Arba-du-Bharb blir vi stoppade av polisen. Konstapeln berättar att vi kört för fort. Vi borde därför betala 400 dirham i böter, men eftersom vi är turister behöver vi bara betala 100 dirham. Vi tackar och åker in mot staden. När vi stannar för att handla tomater siktas falkar över husen. Tubarna kommer snabbt fram igen och medan en mindre folksamling bildas runt oss, kan vi konstatera att det är rödfalkar. Fler och fler (både falkar och marockaner) uppenbarar sig. I ett träd sitter ett tiotal rödfalkar och snart verkar de sitta på var och varannan TV-antenn.

Nöjda lämnar vi "staden med det långa namnet" och fortsätter mot sydost. Strax innan skymningen ses en hane blå kärhök från bilen. I Meknes känner vi för första gången att vi smälter in i omgivningen, vilket skulle kunna bero på att vi hamnat på McDonald's. Så småningom når vi Azrou, där vi tar in på Hotel Panorama (igen). Senare ansluter Jens Morin, Martin Åkesson och Klas Rådberg, som landade i Casablanca igår kväll.

Under natten sjunker temperaturen en bra bit under fryspunkten, så innan vi ger oss iväg blir vi tvungna att skrapa bilrutorna. Visserligen får nattvakten dricks, men han måste frysa ordentligt av att sitta utomhus hela natten. Innan gryningen är vi uppe i cederskogen öster om Azrou. En kattuggla ropar och när det börjar ljusna hörs trädgårdsträdskryparnas svartmeslika läten. Vi fortsätter upp till en glänta strax ovanför och njuter av morgonstämningen med sjungande trädlärka och gärdsmyg i soluppgången. Det dröjer inte länge förrän vi hör atlasgröngölingens rop. En vacker häcksparvs-hane sjunger i en låg ceder och bland de grönryggade bofinkarna av *africana*-rasen hoppar även en brunryggad individ av rasen *coelebs*. Arter som större hackspett, svartmes (annorlunda läten!), nötväcka, nötskrika, stenknäck, mindre korsnäbb, rödvinge- och dubbeltrast påminner om Sverige, men när vi får sällskap av en flock berbermakaker, inser vi att vi trots allt är i Afrika. De lurviga och orädda aporna käkar lite lav till frukost och sätter sig sedan i morgonsolen för att putsa varandra. Efter en stunds väntan får vi alla se en hane atlasgröngöling, en värdig avslutning på en av resans härligaste morgnar!

Vi lämnar den imponerande cederskogen och fortsätter upp ovanför trädgränsen. Vita storkar på bo avtecknar sig vackert mot snöklädda berg. Varfåglarna här uppvisar intermediära karaktärer mellan raserna *elegans* och *algerensis*. På en fuktig alpäng betar 70 roständer och längre fram promenerar ett par alpkråkor. Plötsligt börjar vägen gå kraftigt nerför. Efter en stund kommer vi till en by och inser då att vi helt enkelt åkt igenom passet Col du Zad. I samma stund möter vi lustigt nog Jens, Klas och Martin, som uppenbarligen lyckats med samma bedrift. Nåja, att missa ett bergspass är väl inte hela världen, huvudsaken är att man inte dippar några arter.

Väl uppe i passet igen bestiger vi den närliggande toppen på 2200m. Vi får perfekta obsar på berglärka och örnvåk samt enastående vacker utsikt, men tyvärr inga bergsökenfinkar. Inte förrän långt fram på eftermiddagen (på en annan topp) hittar Björn äntligen tre exemplar av den exklusiva arten, men i upphetsningen blåser han för hårt i visselpipan och fåglarna försvinner över krönet. Trots intensivt eftersök kan vi inte återfinna dem. Även Annas solglasögon är spårlöst försvunna, så om någon besöker lokalen och ser en fåraherde med Ray-Ban "Predator" kan ni gissa var han fått dem ifrån.

Framåt skymningen passerar vi byn Zeida. Några kilometer söder därom finns en av landets säkraste lokaler för Dupontlärka. Lätet avslöjar fyra svartbukiga flyghöns och faktum är att vi blir nästan snopna när en dupontlärka plötsligt visslar till. Den skulle vi ju inte kryssa förrän i morgon bitti!

I utkanten av Midelt erbjuds vi hotellrum och varm dusch av en "inkastare" som talar självlärd engelska. Vi antar budet och åker dit. Rummen är ordentligt kalla, men vi får i alla fall den efterlängtrade varma duschen samt god mat och mint-te.

Uppstigning kl 05 för att vara på plats söder om Zeida innan gryningen. I svagt ljus börjar den första dupontlärkan sjunga och den följs snart av andra. Vi bjuds på en stämningsfull konsert i den annars tysta halvöknen. Att det är flera minusgrader bevisas av att Stefans té fryser till is.

Under dagen transporterar vi oss i lugnt tempo. Vid Tizi-n-Tahlremt (1900m) möter vi klippsparv, stenökenlärka och ringtrast. I bäckarna finns försärlor och vid en tunnel genom berget hoppar halvtama hussparvar.

Från att vi kommer ner mot Er Rachidia sitter vitkronade stenskvättor titt som tätt på telefonstolpar och andra utkiksposter. Vi förvånas över att vi ser endast en 2k-fågel av totalt ca 30 individer. Skillnaden i biotopval gentemot den svarta stenskvättan är markant. I flackt landskap och öken förekommer den vitkronade, men i närheten av berg och klippor ser vi bara svarta. I utkanten av Er Rachidia får Anna och Björn samtidigt syn på en mörkstrupig hona sorgstenskväta. Vi stannar givetvis för att titta på den, men tyvärr försvinner den bakom ett krön. När vi följer efter kommer vi ut mot ett flygfält. Bara ett par minuter senare kommer två säkerhetspolis och ber oss följa med tillbaka till bilen. Våra pass kontrolleras noggrant högre befäl tillkallas. Vi frågas ut om våra avsikter, men så småningom inser han att vi trots allt bara är harmlösa fågelskådare, som definitivt inte är intresserade av att spionera på deras flygflottlj. Vänligt, men bestämt, avslutar han konversationen med orden: ”-I think it's better you go birdwatching another place.” Vi finner det lämpligt att följa mannens råd och fortsätter mot Erfoud. Efter en stund hittar vi en hane sorgstenskväta, som dessbättre valt en ensligare plats att vistas på än sin feminina artfrände.

Några kilometer väster om Erfoud gör vi ett spontant stopp som betalar sig bra. Båg- och dvärglärka samt en hane ökenstenskväta och en ljusstrupig hona sorgstenskväta kan studeras på nära håll, innan vi fortsätter till ett uppodlat område väster om Jorf. Till skillnad från Avifauna, som hade bra utdelning på lokalen i november, ser vi mest bulbyler och gråsparvar samt tofs- och lagerlärka som här förekommer sida vid sida. Den enda riktigt intressanta fågeln, förutom vår första ”rena” *elegans*-varfågel, är en obestämd *Sylvia*-sångare, som tyvärr försvinner iväg som ett skott innan vi hinner se den ordentligt. Anledningen är att en pojke, som förmodligen bara vill hjälpa oss att få se fågeln, kastar in en sten i busken där den gömt sig. Några yngre huliganer är däremot riktigt jobbiga när de högljudda går oss hack i häl. Vi funderar på att statuera ett mer eller mindre brutalt exempel för att få tyst på dem, men vi inser att ”om en försvinner står oss tusen åter”.

Tillbaka i Erfoud får vi eskort av en liten kille på cykel till Hotel La Gazelle. Standarden på rummen är minst sagt enkel, men i matsalen en våning ner serveras vi utsökt ”kaliah”. Denna lokala gryta är, till skillnad från övrig mat vi åt i Marocko, ordentligt kryddstark. Förmodligen finns det ungefär lika många sätt att laga rätten som det finns kockar, men den vi fick på La Gazelle bestod i alla fall av tomat, ost, ägg, kött och lök samt 35(!) olika kryddor. Vår artlista efter en vecka summeras till 198 arter. Ett SMS-meddelande från Martin Åkesson berättar att de kört vilse och fastnat i sanden på väg ut mot Merzouga, men att de fått hjälp att komma loss och hitta rätt. –Hmm, låter oroväckande inför vår utfärd imorgon bitti...

Vi lämnar Erfoud i mörker och följer den till en början asfalterade vägen mot Merzouga. En promenad runt Auberge at Derkaoua i gryningen ger endast sammetshättor, öken trumpetare, vitkronad stenskvätta och ängspiålar, varav den senare känns rätt malplacerad här ute i öknen. När vi kommer tillbaka till bilen möts vi av en trevlig syn. I toppen av en buske sitter nämligen en saharaskriktrast och värmer sig i morgonsolen.

Via SMS får vi veta att de andra väntar på oss nere vid Merzouga och att de har en guide som kan visa oss till Café Yasmina. Frågan är bara hur vi hittar till dem. Vi haffar en jeep som kommer farande och frågar föraren om han ska till Merzouga. Den glade marockanen lovar att visa oss vägen och bränner sedan rakt ut i öknen. Vi gör vårt bästa för att hänga med i vår personbil. Vid ett par tillfällen stannar vår vägvisare för att se till att vi kommer över extra sandiga partier. Stefan får beröm för offensiv körning.

Enligt lokalbefolkningen har det inte regnat i Merzouga på tre år och det är därför inte så konstigt att Dayet Sjri är helt uttorkad. Att sjön existerat syns ändå tydligt p.g.a. den livskraftiga buskvegetationen i botten av sänkan. När vi rullar nerför sluttningen upptäcker vi en grupp flyghöns framför bilen. Vi stannar och konstaterar att det är sju kronflyghöns, fyra hanar och tre honor. Att få se dessa vackra fåglar på så nära håll är en läcker syn. Vi parkerar i kanten av den uttorkade sjön och gör oss redo att rota i buskarna. En slagfalk flyger förbi i hög hastighet och framför oss springer dvärglärkor för en gångs skull helt öppet. Ett intressant läte hörs samtidigt som en ljus liten sångare pilar iväg till nästa buske. När den hoppar upp i toppen plirar den med sina klargula ögon och benen blir nästan genomlysta av solen. Ökensångare med andra ord. Den charmige lille gynnaren visar verkligen upp sig och bjuder t.o.m. på sångflykt. En hane och två honor atlassångare samt flera glasögonsångare är andra godbitar. Tillsammans med svart- och sammetshättor ser vi alltså hela fem *Sylvia*-arter. Ökenlöpare och örnråk flyger förbi och en grupp tjocknäbbade lärkor låter sig studeras på nära håll. Vi blir alldeles matta av alla otroliga observationer.

Till slut måste vi ändå bege oss mot Café Yasmina, "the place" för den delikata ökensparven. Redan innan vi hunnit ända fram upptäcks en hane på ett ensamt hus. Strax därefter hittar vi orädda ökenberg-, sandöken- och båglärkor. Framme vid det berömda caféet kan vi njuta av fler ökensparvar och en smaklig måltid till lunch. Därefter tar vi chansen att rida på dromedarer ut i Saharas höga sanddyner. Det var en mäktig känsla att vara helt omgiven av sand och att inte höra något annat än ljudet från dromedarernas hovar när de sjönk ner i sanden. Att den enda fågeln vi såg ute bland sanddynerna var en hane ökensparv kändes också helt rätt. Björn såg visserligen en trolig ökenkorp på toppen av en sanddyn, men när det visade sig vara en ökenskidåkare insåg vi hur lätt det kan vara att ta miste på proportioner. Efter en närmast komplett ökendag återstår nu bara transporten tillbaka till Erfoud och sedan åtminstone ett par timmars bilfärd till Boumaine-du Dades, där vi bor på Hotel Vallee des Oiseaux.

Innan gryningen lämnar vi hotellet i vår av hotellpersonalen nytvättade bil och ger oss ut på de beryktade Tagdilt Tracks. Hjulspår går här och tvärs genom stenöknen och sätter både orienteringsförmåga och bilförare på prov. De första fåglarna vi ser är ett par ökenberglärkor i strålkastarskenet. Vi rullar söderut och spanar vidare efter lärkor och flyghöns. Hur Gosney tänkt sina ritade spår är för oss en gåta och vi får senare veta att den andra bilen också funnit det för gott att packa ner hans guidebok. En del dvärg- och ökenberglärkor, några båglärkor, fyra svartbukiga (och åtta obestämda) flyghöns samt berberstenskvättor och ökenlöpare blir morgonens utdelning. Att vi slapp punktering var förmodligen mer tur än skicklighet.

Väl uppe på stora vägen igen styr vi österut mot Gorge du Todra. Artbestämningen av två korpar förbryllar, men det visar sig märkligt nog vara en av varje art. Ökenkorpens klenare näbb, mindre storlek och slankare byggnad, bruna anstrykning även neråt bröstet samt i flykten betydligt smalare hand var avgörande karaktärer.

På väg upp mot Gorge du Todra upptäcker Björn en rovfågelskugga mot berget. Vi hoppar snabbt ur bilen och konstaterar att det är en adult hökörn! Den seglar fram och tillbaka några gånger innan den bestämmer sig för att glida iväg bort över bergskammen. Olägligt nog ligger en flickskola i byggnaden närmast och i tron att det är den vi är intresserade av kommer läraren ut för att skälla på oss. Vi försöker förklara att vi bara är intresserade av fågel, vilket inte är helt lätt för honom att förstå. Så småningom lugnar sig i alla fall mannen och går in igen.

Gorge du Todra visar sig vara en mycket spektakulär ravin med som mest ett par hundra meter lodräta bergväggar bara några tiotal meter ifrån varandra. Tyvärr myllrar det av turister, så vi beslutar ganska snart att lägga ner skådningen och istället återvända västerut. En hel del klippsvalor, forsärla, blåtrast, hussparv och borstekorre hinner vi i alla fall se. Längs nerfarten sitter en hane sorgstenskivatta och sjunger på en sten alldeles bredvid vägen.

Strax väster om Ouarzazate tar vi ett kort stopp i en uttorkad wadi. En hane glasögonsångare visar upp sig, men annars rätt så dött. Sedan börjar klättringen uppför bergen. I en frodig dalgång stannar vi till en stund för att se om det finns rastande fåglar. En hona vanlig rödstjärt, åtminstone två svarta rödstjärtar samt en rödhake hoppar omkring på vallarna till de små åkertegarna och i de vackert blommande träden finns taltrast, gransångare, talgoxe och blåmes (*P. c. ultramarinus*). Nere vid bäcken lyfter en skogssnäppa samt en flock med 15 ängspioplärkor och på stenarna springer forsärlor. Ett snår delvis bestående av en fallen trädkrona hyser både cettisångare, svart- och sammetshatta, så visst fanns det fågel alltid. Tyvärr börjar det skymma och vi måste skynda vidare för att hinna över bergen innan det blir alltför sent.

Nu börjar vägarna bli riktigt svindelframkallande och utsikten ner i de djupa dalarna är hisnande vacker. Att kalla dessa vägar för serpentinvägar känns som en svag beskrivning. Räcken saknas naturligtvis och eftersom vägen hela tiden svänger närmare 180° anser marockanska vägverket det onödigt att skylta för kurvor. Vi slingrar oss över passet på 2600m och så småningom planar vägen ut något. På väg ner mot Ait-Ourir glider en hornuggla över bilen.

Vid torget i Ait-Ourir är vi ensamma västerlänningar och blir väl upppassade när vi slår oss ner på ett av matställena. Vi serveras Tajine i stilenliga matlagnings-krukor. Någon enstaka köttbit är bra, de flesta rätt slemmiga. Portionerna är dock rikligt tilltagna, så det är inga problem att äta sig mätt på god skivad potatis, grönsaker och sås. Den vänlige restaurangägaren slår sig ner hos oss och bjuder på mint-te.

Vid 19.30-tiden påbörjas dagens sista etapp upp till skidorten Oukaïmeden på 2600m. De slingrande vägarna och bergskammarna som avtecknar sig mot stjärnhimlen, tyder på att vi nog kan vänta oss spektakulär utsikt under morgondagens nerfart i dagsljus. I strålkastarskenet ser vi en kattuggla i ett litet träd. När vi kliver ur bilen uppe vid Oukaïmeden är det minusgrader. Skönt att komma in på det franska alpina förbundets hotell och få en härligt varm dusch.

13/2

I den klara gryningen hörs sjungande svart rödstjört och gärdsmyg samt lockande stensparvar. Flera flockar med alpkråkor drar över, men var är alpkejorna? Det dröjer inte särskilt länge förrän vi hittar en flock med bergsökenfinkar och nu får alla äntligen se "bökfinkarna" under bra förhållanden. Oavsett vad man tycker om rosa, så måste man hålla med om att deras spektakulära vingteckning, ger dem ett karismatiskt utseende. När vi dessutom kämpat på hög höjd vid Col du Zad i timmar för att få se dem, känns detta onekligen som en seger. Vi njuter en stund och fortsätter sedan upp mot skidliften. Efter ännu en flock alpkråkor är det äntligen dags för alpkejorna att göra entré. Med melodiska läten singlar flockarna ner mot den lilla byn och snart går flera hundra omkring på jakt efter matnyttigheter. Berglärkor sjunger överallt och till slut hittar vi även alpjärnsparvarna uppe vid stenhusen. De visar upp sina vackert rödbruna flanker och låter höra sin melodiska sångstrof.

Chansen att åka slalom på Afrikas enda skidort, endast två dagar efter att ha ridit dromedar i Saharas sanddyner, lockar. På gruset nedanför backen står ett antal skiduthyrare, mycket ivriga att få hyra ut just sina pjäxor och skidor. Efter viss diskussion, både mellan oss och uthyrarna samt sinsemellan, har vi fixat utrustningen till ett rimligt pris. Nu återstår liftkort. Mannen i biljettluckan menar först att vi är tvungna att köpa liftkort för hela dagen, men efter att ha fått hjälp med diskussionen av några vänliga fransmän kommer vi överens om ett skäligt pris för ett åk. Sen är det bara att ta tag i den manuellt frammatade liften och åka upp. Utrustningen är visserligen allt annat än lysande (skidorna saknar t.ex. stålkanter), men backens preparering får godkänt och framförallt är det en otrolig känsla att få åka slalom i Afrika!

Vid 11-tiden är vi på väg ner mot Marrakech och får se mer av det enastående vackra landskapet som Atlasbergen bjuder på. Strax efter lunch är vi nere i den berömda gamla handelsstaden, där vi bestämt oss för att vara "riktiga turister" för en stund. Bland oräkneliga stånd med färskpressad fruktjuice intar vi vår första couscous-meny och passar på att inhandla stenar etc. Ute på torget kan vi även beskåda ormtjusare och akrobater.

Nöjda med vår turistinsats rullar vi söderut mot bergen igen. Vi anser oss nu rätt vana vid slingriga vägar, men fascineras åter av bergslandskapet. Klipphöna, pilgrimsfalk, ringtrast, diademrödstjört och klippsparv är några intressanta arter längs vägen upp mot Tizi-n-Test. När vi strax innan solnedgången äntligen kommer upp till själva passet (2100m) tror vi att det värsta är över, men det är då det riktigt läskiga börjar! Vägen blir smalare och för att möta en lastbil är vi tvungna att gå ut i vägrenen, som någon meter längre ut övergår i lodrätt stup. Att vi vid åtskilliga tillfällen känner hjärtat i halsgropen behöver knappast skrivas ut. Ett par timmar senare är vi trots allt välbehållna tillbaka på vårt hotell i Agadir efter åtta dagars rundresa. Efter välbehövlig dusch känns det bra att kunna packa upp väskan och se framemot dagsutflykter under resten av resan.

14/2

Tidig avfärd tillbaka samma väg vi kom igår kväll, för att vara vid den uttorkade flodbädden av Oued Souss väster om Taroudant innan gryningen. Ett tafatt försök att spela rödhalsad nattskärpa ger inget resultat Efter lite värmande te och smörgås till frukost är vi redo att ge oss ut i den låga buskterrängen. Det börjar lovande med några glasögonsångare och strax efteråt stöts en mörk och långstjärtad *Sylvia* ur en liten buske. Den lilla sångaren hoppar upp och visar grå ovansida, mättat mörkröd undersida med vita fläckar på strupen samt rött öga – provence! Alla hinner se den lille gynnaren, innan den på ett märkligt obemärkt sätt försvinner. Trots en bra stunds rotande i buskarna blir det inte så mycket mer utdelning på lokalen. Några tjockfotar kan i alla fall tubas på nära håll.

De f.d. ”studentskådarna” (åtminstone 2/3 kan hänföras till denna kategori) har stationerat sig på en kulle öster om Igoudar, en periodvis relativt säker lokal för mörk sånghök. Längs vägen dit flyger två saharaskriktrastar över vägen. Under tiden har Jens, Martin och Klas fått sällskap av en flock grabbar, som gör sitt bästa för att hjälpa till att hitta fåglar. Trots flera timmar på platsen ser vi i inga andra rovfåglar än falkar (torn-, slag- och berber-). Roligaste obsen blir därför en liten flock svarta storkar på nordsträck.

Så småningom fortsätter vi inåt Sous-dalen och förvånas över hur lite fågel vi ser. Inte ens varfåglarna är talrika, vilket gör Björn mycket besviken. En svartkronad tchagra sjunger flitigt vid bron norr om Aoulouz och vi får se getter av den riktigt trädklättrande rasen.

Några mil öster om Agadir fastnar vi i en poliskontroll. Vi har tydligen kört för fort och ska visa körkort och försäkringspapper. Det visar sig att bilens försäkring gick ut förra veckan och polismannen säger att bilen därför måste tas i beslag! Han lånar vår mobiltelefon och ringer till biluthyrningsfirman. Som tur är svarar de och får därmed order att inställa sig på plats med nya försäkringspapper. En dryg halvtimme senare har polismannen fått papper på att bilen är försäkrad och vi kan åka tillbaka till Agadir (utan att behöva betala fortkörningsböter). Undrar vad som hänt om vi blivit kontrollerade uppe i norr.

Nu behöver vi mat. Styrkta av Kung Hassans Royal Cheesburger (McDonald's) åker vi sedan ut till Sommarpalatset för att försöka hänga in rödhalsad nattskärpa. Dessvärre blir det dipp, vilket nog delvis kan förklaras av sen ankomst och blåst. En av vakterna som patrullerar palatset bevakar oss misstänksamt (och inte ger han oss några tips heller!). Tillbaka på hotellet får vi kontakt med en marockan som lovar att han kan se till att vi kommer ut på havet imorgon. Vi förklarar sakta och noga vad vi vill och mannen säger sig förstå...

15/2

...men tyvärr besannas våra farhågor att mannen trots allt inte fixat någon båt. Först vill han visa oss fiskebåtar vid Tarazout, men när vi gör klart att vi endast är intresserade av att komma ut på havet tar han oss till hamnen. Hamnchefen påstår att det inte går ut några fiskebåtar idag, eftersom oväder är i antågande. Med detta inser vi att det inte blir någon havstur, så vi åker tillbaka till hotellet, hämtar våra tubkikare och åker till Oued Souss istället. Vadare dominerar och vi ser åtminstone 19 arter, varav stytlöpare är talrikast med ca 200 ex. Fiskmås är ny på reslistan och av svarthuvad mås ses en adult samt en 3k-fågel. En adult pilgrimsfalk jagar förbi på nära håll.

Efter en mycket lång promenad når vi piren norr om mynningen. Vi spanar en stund över havet och ser en bredstjärtad labb med klubbor flyga inåt hamnen. Strax efteråt

ses en obestämd stormsvala flyga söderut, vilket får oss att bli ännu mer motiverade för havsfågelskådning. Vi släpar oss tillbaka mot bilen i stekande sol.

Efter lunch åker vi ner till hamnen för att leta reda på en bra obs-plats. Den yttersta piren är för närvarande byggarbetsplats och ett par andra ställen vi försöker på är militär-/polisbevakade. Vi får helt enkelt lämna hamnen och söka oss ut vid havet strax norr om Agadir. Efter en stunds letande kommer vi till sist någorlunda ut på en liten udde, men i dåligt ljus är allt vi ser två troliga medelhavsliror och en del havssulor. Istället återvänder vi till piren nere vid Oued Souss, där vi ser en storlabb, några bredstjärtade och en vanlig labb samt fler obestämda stormsvalar.

Avslutningsvis gör vi ett nytt försök på rödhalsad nattskärre. Efter den medelmåttigt lyckade eftermiddagen känns det som att vi skulle behöva lite medgång. Stefan lyssnar bäst och hör den först. När även vi andra hör nattskärrans speciella spelläte inifrån Sommarpalatset trädgårdar, stiger vårt humör drastiskt. En individ kommer flygande precis förbi oss, så vi hinner åtminstone uppfatta att den är stor och långstjärtad. Nöjda lämnar vi Hassans vakter åt förmodligen ännu en händelsefattig natt.

16/2

Morgonen tillbringas utanför Massa. Vi ville ge Gosney och kaveldunsångaren en sista chans. Med nya teorier angående den legendariske engelsmannens kartskisser kommer vi till ett litet blött område med mycket styltlöpare och gulärlor. En *Acrocephalus* sjunger mycket likt vår inspelning, men än en gång visar det sig vara en sävsångare. En vitstjärning blåhake sjunger också några strofer och flera vaktlar spelar. Vid ett annat litet blött område sjunger en rörsångare och vattenrallar visar sig öppet. Ett par gånger tycker vi oss se kaveldunsångare, men för kort observationstid gör oss osäkra.

Vi beslutar att lägga ner projektet och åka till Cap Rihr istället. Drygt tre timmar havsfågelskådning ger mindre lira, sjöorre och tretåig mås som nya arter på resan. Storlabb ses nära och en obestämd stormsvala långt ut. När vi börjar få för mycket motljus åker vi in mot Agadir igen och letar uppifrån vägen efter en möjlig observationsplats nere i hamnen. Denna gång lyckas vi bättre. Tyvärr är ljuset även här för dåligt för att med säkerhet bestämma de små svarta svalorna ute över vattnet, men förmodligen rör det sig om vanliga stormsvalar.

Efter tips från några danska skådare, som vi träffade vid Massa, besöker vi den bland fågelskådare kända palmen i Agadir, dit enfärgade seglare vintertid brukar komma för att övernatta. De flesta seglarna som flyger runt ovanför oss är bleka tornseglare, men plötsligt kommer en mörk och slank seglare med smala höfter och ingen synlig strupfläck. På nära håll kan vi konstatera att det är en enfärgad seglare och strax efteråt flyger en annan individ med hög hastighet in i en av palmens hålor. Lite senare gör en blek tornseglare samma sak, men fler än dessa två seglare övernattar inte i palmen i natt. Mitt i allt spanande efter mörka seglare kommer plötsligt två stora seglare med långsamma vingslag och när vi dessutom ser att de är vita på magen konstaterar vi alpseglare. Vi firar med pepparbiff och glass.

Att vi skulle lägga sista morgonen i Agadirs hamn var givet. I gryningen klättrar vi upp på piren och intar lämpliga positioner. Ett par medelhavsliror lyfter från hamnen och flyger utåt i det första ljuset, men sedan blir det lugnt. Så småningom kommer en stormsvala dansande över vattenytan, men den är för långt ut och lägger sig dessutom på vattnet. Flera liknande obsar följer innan en individ äntligen kommer tillräckligt nära för säker artbestämning. Till slut får vi se flera ex på riktigt nära håll. Den vita teckningen på vingens undersida syns tydligt och ibland kan även ett svagt ljust band över täckarna på vingovansidan ses. –Kanon! Flera unga svarthuvade måsar och en storlabb ses också nära. Anna upptäcker en lira på vattnet bakom en fiskebåt som är på väg in i hamnen. Den ser stor och kontrastrik ut. När den lyfter uppvisar den tydlig hätta, brokiga vingundersidor, vit övergump och mörk fläck på magen. Så bra obs på större lira från land är en riktigt bra bonus. Nöjda med den avslutande skådningen och givetvis med resan som helhet, lyfter vi på eftermiddagen mot Sverige med totalt 221 arter i bagaget.

Artlista Marocko 3-17/2 2001

Smådopping <i>Tachybaptus ruficollis</i>	talrik Oued Massa 5/2, Oualidida – El Jadida 6/2, Oued Loukkos 8/2 och Barrage Hassan-Addakhil 10/2
Skäggdopping <i>Podiceps cristatus</i>	35 ex SV Barga 7/2
Större lira <i>Puffinus gravis</i>	1 ex Agadirs hamn 17/2
Mindre lira <i>Puffinus puffinus</i>	1 ex Cap Rihr 16/2
Medelhavslira <i>Puffinus yelkouan</i>	15 ex Cap Beduoza 6/2, 5 ex Cap Rihr 16/2, 2+7+7 ex Agadir (hamnen) 15-17/2
Gulnäbbad lira <i>Calonectris diomedea</i>	1 ex Oued Massa 5/2, 15 ex (i flock) mot söder Cap Rihr 16/2
Stormsvala <i>Hydrobates pelagicus</i>	Agadirs hamn: 5 ex 15/2, 5 ex 16/2, 10 ex 17/2
Havssula <i>Sula bassana</i>	5 obs-dagar, totalt ca 800 ex
Storskarv <i>Phalacrocorax carbo maroccanus</i>	vanlig längs kusten men inga stora antal
Gråhäger <i>Ardea cinerea</i>	max: 75 ex Oued Souss 15/2
Ägretthäger <i>Egretta alba</i>	1 ex SV Barga 7/2
Revhäger <i>Egretta gularis gularis</i>	1 ex vit form N Elrache 7/2
Silkeshäger <i>Egretta garzetta</i>	1 ex Oued Massa 5/2, 25 ex Elrache 7/2, 3 ex Oued Souss 15/2
Kohäger <i>Bubulcus ibis</i>	vanlig
Rallhäger <i>Ardeola ralloides</i>	1 ex Oued Massa 5/2, 7 ex Oued Loukkos 8/2
Vit stork <i>Ciconia ciconia</i>	8 obs-dagar, totalt >250 ex
Svart stork <i>Ciconia nigra</i>	7 ex sträckande mot NO Igoudar 14/2
Skedstork <i>Platalea leucorodia</i>	1 ex Oued Massa 5/2, 55-60 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 65 ex Elrache 7/2, 20 ex Oued Souss 15/2
Eremitibis <i>Geronticus eremita</i>	25 ex födosökande 4 km N Tamri 5/2
Bronsibis <i>Plegadis falcinellus</i>	30+20 ex Oued Massa 5+16/2, 10 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 15 ex Oued Loukkos 8/2
Flamingo <i>Phoenicopterus ruber</i>	5-10 ex Oued Massa 5/2, 25 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 20 ex Oued Souss 15/2
Rostand <i>Tadorna ferruginea</i>	1 hona Oued Massa 5/2, 75 ex Col du Zad 9/2, 30-40 ex Barrage Hassan-Addhakil 10/2
Gravand <i>Tadorna tadorna</i>	4 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 25 ex Elrache 7/2
Ärta <i>Anas querquedula</i>	5-10 ex Oued Massa 5/2
Bläsand <i>Anas penelope</i>	25 ex Oualidida – El Jadida 6/2
Snatterand <i>Anas strepera</i>	10+ Oued Massa 5/2
Kricka <i>Anas crecca</i>	100 ex Oued Massa 5/2, 25 ex Oualidida – El Jadida 6/2
Gräsand <i>Anas platyrhynchos</i>	sparsam i våtmarker
Stjärtand <i>Anas acuta</i>	25 ex Oued Massa 5/2, 10 ex Oualidida – El Jadida 6/2
Skedand <i>Anas clypeata</i>	10+15 ex Oued Massa 5+16/2, 1000+ Oualidida – El Jadida 6/2
Marmorand <i>Marmaronetta angustirostris</i>	150+ Oued Massa 5/2, 200 ex Oualidida – El Jadida 6/2
Rödhuwad dykand <i>Netta rufina</i>	8 ex Oualidida – El Jadida 6/2
Brunand <i>Aythya ferina</i>	200 ex Oued Massa 5/2, 300+ Oualidida – El Jadida 6/2
Vigg <i>Aythya fuligula</i>	1 hona Oued Massa 5/2
Sjöorre <i>Melanitta nigra</i>	1 ex mot norr Cap Rihr 16/2
Fiskgjuse <i>Pandion haliaetus</i>	2 ex Oued Massa 5/2, 1 ex Elrache 7/2, 1 ex Oued Souss 15/2
Svartvingad glada <i>Elanus caeruleus</i>	1 ex 20 km N Souk-el-Arba-du-Bharb 8/2
Brun kärrhök <i>Circus aeruginosus</i>	2 ex Oued Massa 5/2, 4 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 40-45 ex i NV Marocko 7-8/2
Blå kärrhök <i>Circus cyaneus</i>	1 hona Oued Massa 5/2, 1 hane S Souk-el-Arba-du-Bharb 8/2
Duvhök <i>Accipiter gentilis</i>	1 hane Taroudant 14/2
Sparvhök <i>Accipiter nisus</i>	1 hane 8/2, 2 ex V Erfoud 10/2, 2 ex 13/2, 1 ex Sous-dalen 14/2
Örnvråk <i>Buteo rufinus</i>	7 obs-dagar, totalt 11 ex
Hökörn <i>Hieraetus fasciatus</i>	1 ad Gorge du Todra 12/2
Slagfalk <i>Falco biarmicus</i>	4-5 ex S Guelmim 4/2, 1 ad Dayet Sjri 11/2, 1 ex Tagdilt Track 12/2, 3 ex Sous-dalen 14/2
Pilgrimsfalk <i>Falco peregrinus brookei</i>	1 ad N Tizi-n-Test 13/2, 1 ad Oued Souss 15/2
Berberfalk <i>Falco pelegrinoides</i>	1 2k Sidi Yahya – Sidi Bettache 7/2, 1 ex Sous-dalen 14/2
Rödfalk <i>Falco naumanni</i>	50 ex Souk-el-Arba-du-Bharb 8/2
Tornfalk <i>Falco tinnunculus</i>	15 ex Elrache – Asilah 8/2; vanlig
Klipphöna <i>Alectoris barbara</i>	1 par Oued Massa 5/2, 1 par N Tizi-n-Test 13/2, 1 par Sous-dalen 14/2, 1 par Oued Souss 15/2
Marockansk frankolin <i>Francolinus bicalcaratus</i>	1 ex spelande Sidi Yahya – Sidi Bettache 7/2

Vaktel <i>Coturnix coturnix</i>	2 ex spelande Oualidida – El Jadida 6/2, 3 ex spelande Oued Massa 16/2
Sothöna <i>Fulica atra</i>	500 ex Oued Massa 5/2, 300+ Oualidida – El Jadida 6/2, 300 ex SV Barga 7/2, 100 ex Oued Loukkos 8/2, 250 ex Barrage Hassan-Addhakil 10/2
Kamsothöna <i>Fulica cristata</i>	7 ex SV Barga 7/2, 200 ex Oued Loukkos 8/2
Rörhöna <i>Gallinula chloropus</i>	15+5 ex Oued Massa 5+16/2, enstaka Oualidida – El Jadida 6/2, 10 ex Oued Loukkos 8/2, 5 ex Oued Souss 15/2
Purpurhöna <i>Porphyrio porphyrio</i>	15 ex Oued Loukkos 8/2
Vattentrall <i>Rallus aquaticus</i>	1 ex (hörd) Oualidida – El Jadida 6/2, 3-4 ex Oued Massa 16/2
Trana <i>Grus grus</i>	45 ex Oued Massa 5/2, 35 ex NO Asilah 8/2
Strandskata <i>Haematopus ostralegus</i>	1 ex S El Jadida 6/2, 25 ex Oued Souss 15/2, 1 ex N Agadir 15/2
Styltlöpare <i>Himantopus himantopus</i>	5 obs-dagar, totalt 900-1100 ex
Skärfläcka <i>Avocetta curvirostra</i>	1 ex Oued Massa 5/2, 200 ex Oualidida – El Jadida 6/2
Tjockfot <i>Burhinus oedincnemus</i>	1 ex NO Asilah 8/2, 9 ex V Taroudant 14/2, 15 ex Oued Souss 15/2
Ökenlöpare <i>Cursorius cursor</i>	5+20 ex 35+37 km S Guelmim 4/2, 2 ex Dayet Sjri 11/2, 20 ex Tagdilt Track 12/2
Mindre strandpipare <i>Charadrius dubius</i>	1 ex Oued Massa 5/2, 1 ex Essauira 6/2, 5 ex Oued Souss 15/2
Större strandpipare <i>Charadrius hiaticula</i>	10 ex Oued Massa 5/2, 100 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 1 ex Oued Souss 15/2
Svartbent strandpipare <i>Charadrius alexandrinus</i>	10 ex Oued Massa 5/2, 100 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 5 ex Oued Souss 15/2
Tofsvipa <i>Vanellus vanellus</i>	50 ex Oued Loukkos 8/2
Kustpipare <i>Pluvialis squatarola</i>	300+ Oualidida – El Jadida 6/2, 15 ex Oued Souss 15/2
Ljungpipare <i>Pluvialis apricaria</i>	75 ex N Safi 6/2
Kustsnäppa <i>Calidris canutus</i>	5 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 10 ex Elrache 7/2, 7 ex Oued Souss 15/2
Spovsnäppa <i>Calidris ferruginea</i>	3-5 ex Oualidida – El Jadida 6/2
Kärnsnäppa <i>Calidris alpina</i>	3 ex Oued Massa 5/2, 2000 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 10 ex Oued Souss 15/2
Sandlöpare <i>Calidris alba</i>	10+ Oued Massa 5/2, 25 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 100 ex Oued Souss 15/2
Småsnäppa <i>Calidris minuta</i>	3 ex Oued Massa 5/2, 500 ex Oualidida – El Jadida 6/2
Mosnäppa <i>Calidris temmincki</i>	1 ex Oualidida – El Jadida 6/2
Brushane <i>Philomachus pugnax</i>	3 ex Oued Massa 5/2, 100 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 25 ex Elrache 7/2, 10 ex Oued Souss 15/2
Enkelbeckasin <i>Gallinago gallinago</i>	5 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 2 ex Oued Souss 15/2, 1 ex Oued Massa 16/2
Roskarl <i>Arenaria interpres</i>	5 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 1 ex Agadirs hamn 17/2
Drillsnäppa <i>Actitis hypoleucos</i>	2 ex Oued Massa 5/2, 3 ex Oued Souss 15/2
Grönbena <i>Tringa glareola</i>	10 ex Oualidida – El Jadida 6/2
Skogssnäppa <i>Tringa ochropus</i>	2 ex 15 km S Guelmim 4/2, 1 ex Oued Massa 5/2, 2 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 1 ex NV Ouarzazate 12/2, 1 ex V Taroudant 14/2, 1 ex Oued Souss 15/2
Gluttsnäppa <i>Tringa nebularia</i>	5 ex Oued Massa 5/2, 10 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 3 ex Oued Souss 15/2
Dammsnäppa <i>Tringa stagnatilis</i>	1 ex Oualidida – El Jadida 6/2
Rödbena <i>Tringa totanus</i>	2 ex Oued Massa 5/2, 75 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 50 ex Oued Souss 15/2
Svartsnäppa <i>Tringa erythropus</i>	25 ex Oualidida – El Jadida 6/2
Rödspov <i>Limosa limosa</i>	20 ex Oued Massa 5/2, 500 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 50 ex Elrache 7/2, 5-10 ex Oued Souss 15/2
Myrspov <i>Limosa lapponica</i>	5 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 15 ex Oued Souss 15/2
Småspov <i>Numenius phaeopus</i>	1 ex Elrache 7/2
Storspov <i>Numenius arquata</i>	100 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 1 ex Oued Souss 15/2
Storlabb <i>Catharacta skua</i>	1 ex Molay-Boussalhem 7/2, 1+1 ex Agadirs hamn 15-17/2, 3 ex Cap Rihr 16/2
Bredstjärtad labb <i>Stercorarius pomarinus</i>	2 ex Cap Beduoza 6/2, 10-15 ex Agadir 15/2, 2 ex Cap Rihr 16/2
Labb <i>Stercorarius parasiticus</i>	2 ex Molay-Boussalhem 7/2, 2+1+2 ex Agadirs hamn 15-17/2
Tretåig mås <i>Rissa tridactyla</i>	1 ad + 1 2k mot norr Cap Rihr 16/2
Fiskmås <i>Larus canus</i>	1 ad + 1 2k Oued Souss 15/2, 1 2k Cap Rihr 16/2
Svarthuvad mås <i>Larus melanocephalus</i>	2-3 ad Oualidida – El Jadida 6/2, 1 2k + 1 3k Oued Souss 15/2, 3-5 2k Agadirs hamn 15+17/2
Långnäbbadad mås <i>Larus genei</i>	10 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 1 ad Oued Souss 15/2
Skrattmås <i>Larus ridibundus</i>	vanligaste måsen
Rödnäbbad trut <i>Larus audouinii</i>	5 obs-dagar, totalt 500-600 ex
Silltrut <i>Larus fuscus graellsii</i>	mycket talrik längs kusten
Gulfotad trut <i>Larus cachinnans atlantis</i>	vanlig vid kusten
Kentsk tärna <i>Sterna sandwichensis</i>	7 ex Oued Massa 5/2, 10 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 3 ex Molay-Boussalhem 7/2, 2 ex SV Barga 7/2, 100 ex Oued Souss 15/2, 1 ex Cap Rihr 16/2, 70 ex Agadirs hamn 17/2
Skräntärna <i>Sterna caspia</i>	2 ex Oualidida – El Jadida 6/2

Vitvingad tärna <i>Chlidonias leucopterus</i>	30 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 1 ex SV Barga 7/2
Vitvingad/Svarttärna <i>Chlidonias leucopterus/nigra</i>	3 ex Oued Loukkos 8/2 Till synes klockrena svarttärnor utan vingbasfläck!
Skäggjärna <i>Chlidonias hybridus</i>	5-10 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 3-5 ex SV Barga 7/2, 3 ex Oued Loukkos 8/2
Tordmule <i>Alca torda</i>	10 ex Cap Beduoza 6/2, 5 ex Molay-Boussalhem 7/2, 10-15 ex Cap Rihr 16/2, 5+4+10 ex Agadir (hamnen) 15-17/2
Kronflyghöna <i>Pterocles coronatus</i>	4 hanar + 3 honor Dayet Sjri 11/2
Svartbukig flyghöna <i>Pterocles orientalis</i>	4 ex 3 km S Zeida 9/2, 8 ex Tagdilt Track 12/2
Klippduva <i>Columba livia</i>	3 obs-dagar, totalt 80-100 ex
Skogsduva <i>Columba oenas</i>	1 ex Sidi Yahya – Sidi Bettache 7/2, 2 ex Foret de Cédres 9/2
Ringduva <i>Columba palumbus</i>	5 ex Sidi Yahya – Sidi Bettache 7/2, 10 ex Foret de Cédres 9/2, 10 ex Ouarzazate – Taddert 12/2, 25 ex N Tizi-n-Test 13/2, 10 ex Sommarpalatset S Agadir 15/2
Turkduva <i>Streptopelia decaocto</i>	vanlig
Palmduva <i>Streptopelia senegalensis</i>	3+5 Massa 5+16/2
Skatgök <i>Clamator glandarius</i>	1 2k Massa 5/2
Kattuggla <i>Strix aluco</i>	1 ex Foret de Cédres 9/2, 1 ex Oukaimeden 12/2
Kapuggla <i>Asio capensis</i>	5 ex Merja Zerga (campingen) 7/2
Hornuggla <i>Asio otus</i>	1 ex Taddert – Ait Ourir 12/2, 1 ex Agadir 15/2
Minervauggla <i>Athene noctua</i>	1 ex N Oualidida 6/2
Rödalsad nattskärna <i>Caprimulgus ruficollis</i>	3 ex S Sommarpalatset, Oued Souss, S Agadir 15/2
Alpseglare <i>Apus melba</i>	2 ex mot NV Agadir 16/2
Enfärgad seglare <i>Apus unicolor</i>	2 ex Agadir 16/2
Blek tornseglare <i>Apus pallidus</i>	7 obs-dagar, totalt >500 ex
Tornseglare <i>Apus apus</i>	3 ex Agadir 16/2
Stubbstjärtseglare <i>Apus affinis</i>	4 obs-dagar, totalt >15 ex
Kungsfiskare <i>Halcyon atthis</i>	1 ex Oued Massa 5/2, 1 ex Essauira 6/2, 3+ Oued Loukkos 8/2
Härfågel <i>Upupa epops</i>	1 ex Oued Massa 5/2, 3 ex Sous-dalen 14/2
Atlasgröngöling <i>Picus vaillantii</i>	1 ad hane + 1 2k hane Foret de Cédres 9/2
Större hackspett <i>Dendrocopos major</i>	3 ex Foret de Cédres 9/2, 1 ex Tizi-n-Tahlremt 10/2
Sånglärka <i>Alauda arvensis</i>	1 ex Oued Loukkos 8/2, 3 ex NO Asilah 8/2
Trädlärlka <i>Lullula arborea</i>	2 ex (sjungande) Foret de Cédres 9/2
Tofslärka <i>Galerida cristata</i>	vanlig
Lagerlärka <i>Galerida theklae</i>	vanlig i torr biotop
Dvärglärka <i>Calandrella rufescens</i>	100+ S Guelmim 4/2, 35 ex V Erfoud 10/2, 30+ Dayet Sjri 11/2, 50+ Tagdilt Track 12/2
Korttälärka <i>Calandrella brachydactyla</i>	2 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 2 ex V Taroudant 14/2
Sandökenlärka <i>Ammomanes cincturus</i>	10 ex 35 km S Guelmim 4/2, 5 ex Dayet Sjri 11/2, 4 ex SV Café Yasmina 11/2
Stenökenlärka <i>Ammomanes deserti</i>	15+ Midelt – Erfoud 10/2, 1 ex Gorge du Todra – Ouarzazate 12/2
Kalanderlärka <i>Melanocorypha calandra</i>	15+ Essauira – Safi 6/2, ca 200 ex NO Asilah 8/2
Tjocknäbbad lärka <i>Ramphocoris clotbey</i>	totalt 20 ex S Guelmim 4/2, 3 ex O Er Rachidia 10/2, 20 ex Dayet Sjri 11/2
Berglärka <i>Eromophila alpestris</i>	8 ex Col du Zad 9/2, 15+ Oukaimeden 13/2
Ökenberglärka <i>Eromophila bilopha</i>	3 ex 35 km S Guelmim 4/2, 3 ex SV Café Yasmina 11/2, 20+ Tagdilt Track 12/2
Dupontlärka <i>Chersophilus duponti</i>	1+5 ex 3 km S-SO Zeida 9+10/2
Härfågellärka <i>Alaemon alaudipes</i>	8 ex 35-37 km S Guelmim 4/2, 15 ex Erfoud – Dayet Sjri – Café Yasmina 11/2, 3 ex Tagdilt Track 12/2
Rostgumpsvala <i>Hirundo daurica</i>	2 ex Oued Loukkos 8/2, 2 ex Igoudar 14/2, 1 ex Oued Massa 16/2
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	100 ex mot norr S Guelmim 4/2; vanlig
Brunstrupig backsvala <i>Riparia paludicola</i>	totalt ca 20 ex Oualidida – El Jadida 6/2
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	15 ex + observerad Oued Massa 5+16/2, 10 ex Sous-dalen 14/2
Klippsvala <i>Ptyonoprogne rupestris</i>	4 obs-dagar, totalt 500-600 ex
Hussvala <i>Delichon urbica</i>	>3 obs-dagar
Ängspiplärka <i>Anthus pratensis</i>	6 obs-dagar, totalt >35 ex
Vattenpiplärka <i>Anthus spinoletta</i>	1 ex Oualidida – El Jadida 6/2, 1 ex Oued Souss 15/2
Gulärka <i>Motacilla flava iberiae</i>	100 ex Oued Massa 16/2, därtöver >50 ex på 4 lokaler
Gulärka <i>Motacilla flava cinereocapilla</i>	1 hane Oued Loukkos 8/2
Forsärka <i>Motacilla cinerea</i>	3 obs-dagar, totalt >11 ex
Sädesärka <i>Motacilla alba subpersonata</i>	3 ex Agadir 3/2
Sädesärka <i>Motacilla alba alba</i>	ganska vanlig

Trädgårdsbulbyl <i>Pycnonotus barbatus</i>	vanlig
Alpjärnsparv <i>Prunella collaris</i>	7 ex Oukaimeden 13/2
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	1 ex Foret de Cédres 9/2, 1 ex Oukaimeden 13/2
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	7 obs-dagar, totalt 15-20 ex
Blåhake <i>Luscinia svecica cyaneola</i>	1 hane S El Jadida 6/2, 2 ex Oued Massa 16/2
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	1 2k hane V Jorf 10/2, 1 hona V Taroudant 12/2
Svart rödstjärt <i>Phoenicurus ochruros</i>	3 obs-dagar, totalt 25 ex
Diademrödstjärt <i>Phoenicurus moussieri</i>	8 obs-dagar, totalt 18 ex
Svarthakad busksvätta <i>Saxicola torquata</i>	vanlig
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	1 hona O Er Rachidia 10/2, 1 hona V Taroudant 14/2
Ökenstenskvätta <i>Oenanthe deserti</i>	6 ex S Guelmim 4/2, 1 hane + 1 hona V Erfoud 10/2
Berberstenskvätta <i>Oenanthe moesta</i>	20 ex S Guelmim 4/2, 10+ Tagdilt Track 12/2
Sorgstenskvätta <i>Oenanthe lugens</i>	2 hanar + 2 honor Er Rachidia – V Erfoud 10/2, 1 hane Gorge du Todra 12/2
Vitkronad stenskvätta <i>Oenanthe leucopyga</i>	4 obs-dagar, totalt 50 ex
Svart stenskvätta <i>Oenanthe leucura</i>	5 obs-dagar, totalt 35-40 ex
Blåtrast <i>Monticola solitarius</i>	1 2k hane NO Asilah 8/2, 2 ex Tizi-n-Tahlremt – Erfoud 10/2, 2 ex Gorge du Todra 12/2
Ringtrast <i>Turdus torquatus</i>	1 hane Tizi-n-Tahlremt 10/2, 1-3 ex N Tizi-n-Test 13/2
Koltrast <i>Turdus merula</i>	vanlig
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	5 obs-dagar, totalt 45 ex
Rödvingetrast <i>Turdus iliacus</i>	hörd Foret de Cédres 9/2
Dubbeltrast <i>Turdus viscivorus</i>	2 ex Sidi Yahya – Sidi Bettache 7/2, 1 ex NO Asilah 8/2, 15 ex Foret de Cédres 9/2, 2 ex Oukaimeden 13/2
Cettisångare <i>Cettia cetti</i>	8 obs-dagar, totalt >27 ex
Grässångare <i>Cisticola juncidis</i>	6 obs-dagar, totalt 30 ex
Snårsångare <i>Scotocerca inquieta</i>	2 ex 15 km S Guelmim 4/2
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	5 ex S El Jadida 6/2, >1 ex Oued Loukkos 8/2, 1 ex Oued Souss 15/2, 15 ex Oued Massa 16/2
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	2 ex Oued Massa 16/2
Provencésångare <i>Sylvia undata</i>	1 ex V Taroudant 14/2
Atlassångare <i>Sylvia deserticola</i>	2 ex 15 km S Guelmim 4/2, 3+ Mezouga Lake 11/2, 1 hona Café Yasmina 11/2
Glasögonsångare <i>Sylvia conspicillata</i>	3 ex S Guelmim 4/2, 3 ex Mezouga Lake 11/2, 1 hane V Ouarzazate 12/2, 5 ex V Taroudant 14/2
Ökensångare <i>Sylvia nana deserti</i>	3 ex Mezouga Lake 11/2
Sammethätta <i>Sylvia melanocephala</i>	vanlig
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	8 obs-dagar, totalt 20 ex
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	30-50 ex Oued Massa 5/2; vanlig
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapillus</i>	3 ex Foret de Cédres 9/2
Saharaskriktrast <i>Turdoides fulvus</i>	1 ex Derkaoua 11/2, 2 ex Sous-dalen 14/2
Svartmes <i>Parus ater</i>	10 ex Foret de Cédres 9/2
Blåmes <i>Parus caeruleus ultramarinus</i>	1 ex Oued Loukkos 8/2, 1 ex Foret de Cédres 9/2, 2 ex NV Ouarzazate 12/2
Talgoxe <i>Parus major</i>	5 obs-dagar, totalt 15 ex
Nötväcka <i>Sitta europea</i>	1 ex Foret de Cédres 9/2
Trädgårdsträdskrypare <i>Certhia brachydactyla</i>	5+ Foret de Cédres 9/2
Svartkronad tchagra <i>Tchagra senegala</i>	3+1 ex Oued Massa 5+16/2, 2 ex Sous-dalen 14/2, 2 ex Oued Souss 15/2
Varfågel <i>Lanius excubitor elegans</i>	3 obs-dagar, totalt 10 ex
Varfågel <i>Lanius excubitor algerensis</i>	2 obs-dagar, totalt 25 ex
Varfågel <i>Lanius e. elegans/algerensis</i>	4 obs-dagar, totalt 10 ex
Nötskrika <i>Garrulus glandarius</i>	1 ex Foret de Cédres 9/2
Skata <i>Pica pica mauretanicus</i>	2 ex Oued Massa 5/2, 4 ex Col du Zad 9/2, 4 ex Sous-dalen 14/2, 10 ex Oued Souss 15/2
Alpkråka <i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>	4 ex Col du Zad 9/2, 2 ex Tizi-n-Tahlremt 10/2, >100 ex Oukaimeden 13/2
Alpkaja <i>Pyrrhocorax graculus</i>	500 ex Oukaimeden 13/2
Kaja <i>Corvus monedula</i>	3+2 ex N Elrache 7-8/2, 1 ex Souk-el-Arba-du-Bharb 8/2
Ökenkorp <i>Corvus ruficollis</i>	30 ex Mezouga Lake – Café Yasmina 11/2, 1 ex Tagdilt Track 12/2
Korp <i>Corvus corax</i>	6 obs-dagar, totalt 120 ex
Stare <i>Sturnus vulgaris</i>	vanlig i flockar (max: 3000 ex)
Svartstare <i>Sturnus unicolor</i>	ganska vanlig men inga större flockar
Gråsparv <i>Passer domesticus</i>	vanlig

Spansk sparv <i>Passer hispaniolensis</i>	25 ex N Tamri 3/2
Ökensparv <i>Passer simplex</i>	>10 ex i omgivningarna runt Café Yasmina 11/2
Stensparv <i>Petronia petronia</i>	20 ex Col du Zad 9/2, 20 ex Oukaïmeden 13/2
Bofink <i>Fringilla coelebs africana</i>	30 ex Foret de Cédres 9/2; totalt 6 obs-dagar
Bofink <i>Fringilla coelebs coelebs</i>	1 hane Oued Loukkos 8/2, 3 ex Foret de Cédres 9/2, 10 ex Oukaïmeden 13/2
Bergfink <i>Fringilla montifringilla</i>	1 ex (hörd) Foret de Cédres 9/2, 1 hane Oukaïmeden 13/2
Gulhämling <i>Serinus serinus</i>	vanlig
Grönfink <i>Carduelis chloris</i>	5 obs-dagar, totalt 15-25 ex
Steglits <i>Carduelis carduelis</i>	250 ex NO Asilah 8/2; vanlig
Hämling <i>Carduelis cannabina</i>	100 ex Derkaoua 11/2; vanlig
Mindre korsnäbb <i>Loxia curvirostra</i>	hörd Foret de Cédres 9/2, 3 ex Tizi-n-Tahlremt 10/2
Ökentrumptare <i>Bucanetes githagineus</i>	15 ex N Tamri 3/2, 25 ex S Guelmim 4/2, 5-10 ex V Erfoud 10/2, 4 ex Derkaoua 11/2
Bergsökfink <i>Rhodopechys sanguinea</i>	3+2 ex Col du Zad 9/2, ca 50 ex Oukaïmeden 13/2
Stenknäck <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	10 ex Foret de Cédres 9/2
Häcksparv <i>Emberiza cirrus</i>	1 ex S Guelmim 4/2, 1 ex Essauira – Safi 6/2, 1 hane Foret de Cédres 9/2
Klippsparv <i>Emberiza cia</i>	3 obs-dagar, totalt 15-20 ex
Hussparv <i>Emberiza striolata saharae</i>	5 obs-dagar, totalt 25-30 ex
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i>	1 ex Oued Loukkos 8/2
Kornsparv <i>Miliaria calandra</i>	vanlig

Rapporten sammanställd av Daniel Bengtsson daniel-bengtsson@telia.com.